

Aktiivne koolitee innustab peresid ja lapsi liikuma iga ilmaga

© Kiili Vallavalitsus ja Kiili Gümnaasium on käivitanud kampaania, mille eesmärk on edendada aktiivset liikumist kogukonnas – olgu see siis jalgsi, jalgrattal, ühistranspordiga või kombineeritult.

Terje Schmidt,
Harjumaa Omavalitsuste Liidu
väliskoostöödunike

Eeskätt on fookuses lapsed ja noored ning nende liikumisvõimaluste parendamine kooliteel. „Sageli on laste liikumisharjumused seotud vanemate valikutega,“ tõdeb vallavanem Aivar Liiva. „Kui laps pandaks autost maha kasvõi 1 km enne kooli, oleks see juba suur samm iseseisvuse suunas ning tuleks kasuks ka värskes õhus liikumisharjumuse kujundamisel, mis tänapäeva noorte hulgas kipub olema pigem tagasihoidlik.“

Autokeskne eluvõõr ei piirid

Kiili valla asukoht Tallinna külje all muudab autosõidu mugavaks ja sageli eelistatakse seda aeglasemale ja ülekoormatud ühistranspordile. Hommikuti kipuvad autod täitma kooliteed – lapsed „visatakse maha“ vanemat tööteel, sest bussi pole mõtet oodata või kooli on liiga raskest. Infrastruktuuri osas on valla küll arenanud jalg- ja jalgrattateid ning talihoidlused toimivad hästi, kuid ühendused kaugemate küladega on murelaseks. Samuti kurdeti, et IKEA pood pole ei jala ega rattaga ligipääsetav.

Rahvusvaheline koostöö: INTERREG Läänemere programmi projekt BATS

Kiili valla osaleb Harjumaa Omavalitsuste Liidu kaudu rahvusvahelises projektis BATS (Baltic Sea Region Active Mobility Solutions – in Darkness and All Weather Conditions). Eesmärk on leida lahendusi, mis soodustavad aastaringset aktiivset liikumist kõigis vanusegruppides ja ka halbades ilmastikuoludes. BATS-i raames arendatakse lahendusi, nagu hästi valgustatud ja ohutud teed, rattaparklad, talihoidlused, standardid ja elanike, eriti noorte, teadlikkuse suurendamine ak-

Foto: Maaris Tõlp

Meenutus kevadisest „Rattarõõmu“ nädalast.

tiivse liikumise vajalikkusest.

Kiili Gümnaasiumi küsitlused: mida arvavad lapsed, vanemad ja õpetajad?

Selle aasta märtsis viidi Kiili Gümnaasiumis läbi küsitlus „Aktiivne koolitee aastaringsetelt“, kus osales 554 õpilast, 64 õpetajat ja 124 lapsevanemat. Vastanute suur hulk andis hea sisendi tulevasteks tegevusteks. Õpilastelt küsiti, kui aktiivsed liikujad on nad nii hea kui ka halva ilmaga; mida nad ise arvavad, milline on aktiivse liikumise positiivne mõju; mis teeb aastaringse jalgrattasõidu keeruliseks. Vanematelt küsiti lisaks, missuguseid takistusi on kogunud, kui laps tahab jalgrattaga kooli minna; millised lahendused või vahendid võiksid propageerida ja lihtsustada aastaringset rattasõitu; kas laste kooliteel on probleemseid kohti. Õpetajalt veel täiendavalt, mis aitaks edendada aastaringset rattasõitu ja muud.

Nii õpilased ise kui ka õpetajad arvasid, et kõige positiivsem mõju iseseisval kooliteel on sõltumatus teistest pereliikmetest, rõhutati ka tervise aspekti. Vanemad ja ka õpetajad arvasid, et aastaringsele jalgrattasõidule tuleb enim kasuks, kui koolis oleksid jalgrattaprogrammid – sõidukoolitus, võistlused, teemapäevad. Hinnati ka koostööd kohaliku omavalitsusega, et info probleemsetest kohtadest jõuaks otsustajateni.

„Rattarõõm“ tõi elevust ja energiat

Aprillis korraldati Kiili Gümnaasiumis rattanädal „Rattarõõm“, mida vedasid tublid ja aktiivsed Toomased – kooli huvijuht ja valla spordijuht. Nädala jooksul toimusid rattavõistlused, varustuse müük, tasuta hooldus, avati hoolduspukk ja kontserdi andis noor räppar säm. Õpilased said meeneid ja kogukond tuli aktiivselt kaasa.

Kuidas edasi?

Kevadise küsitluse vastused andsid koolile kinnitust, et erinevad kampaaniad ja võistlused, eesmärgiga tõsta ratturite ja jalgsi tulijate hulka, on teretulnud. Sügisel planeerib Kiili Gümnaasium välja selgitada, millised klassid saavad kooli rattaparkla rekordi enda nimele. Hetkel on kogurekord ametlikult 193 jalgratast + 35 tõukeratast soojal ajal ning 35 jalgratast miinuskradidega. Eelmisel aastal vahetati välja osa rattahoidikuid ning suurendati rattaparkimiskohade arvu kooli ees. Koostöös politseiga pannakse rõhku ka turvalisusele: kontrollitakse ja jagatakse helkureid ning vaadatakse üle jalgratturite ja jalgrataste turvavarustus. Klassitundides võetakse kõige muu kõrval aruteluks elektritõukerattad ja peamised probleemid, mis nendega kaasnevad. Talvesõidu populariseerimiseks on planeeritud töötuba, kus õpetatakse ka talverehvide paigaldamist. Sügisel algavale jalgratturi koolitusele soovib kool leida lisajuhendajaid, et koolitusele saaks võtta rohkem soovijaid. Eelmisel õppeaastal lõpetas 3. ja 4. klassi õpilastele mõeldud koolituse edukalt 27 last, kes said Transpordiametilt jalgratta juhiloa.

Vald korraldab 20. septembril Euroopa liikuvusnädala (European Mobility Week) raames jalgrattamatka „Kiili vänt“, mis on just noortele, lastele ja kogupere üritusena planeeritud rahulikus tempos kulgemine, kus tutvume valla eri paikadega ning eesmärgiks on julgustada inimesi liikuma rattaga ja jalgsi ka sügisel ajal.

Kiili osalemine BATS projektis ja kooli kampaania on osa laiemast püüdlusest kujundada tervislikke, keskkonnahoidlikke ja iseseisvaid liikumisharjumusi.